

Makroekonomiczne skutki UEFA EURO 2008 w Austrii



KOORDINATION
BUNDESREGIERUNG

Analiza ramowa na zlecenie

**Federalnego Urzędu Kanclerskiego / Dział Sportu
oraz Izby Gospodarczej Austrii**

przy uwzględnieniu analiz cząstkowych

Federalnego Ministerstwa Gospodarki i Pracy oraz Izby Gospodarczej w Wiedniu

maj 2008 r.

**Christian Helmenstein, Anna Kleissner
(kierownictwo projektu)**

we współpracy z następującymi osobami:

Julia Borrmann, Günther Grohall, Bernhard Moser (SpEA SportsEconAustria)

Helmut Berrer (Instytut Ekonomiczny Badań nad Gospodarką)

Daniela Grozea-Helmenstein (Instytut Studiów Wyższych)

Anja Lungstraß, Veronika Ratzenböck (Austriacka Dokumentacja Kulturalna)

Osoby kontaktowe:

Christian Helmenstein
SportsEconAustria (SpEA)
Schottenfeldgasse 29, 1070 Wiedeń
☎: +43/67684/8048-401
e-mail: christian.helmenstein@spea.at

Anna Kleissner
SportsEconAustria (SpEA)
Schottenfeldgasse 29, 1070 Wiedeń
☎: +43/67684/8048-600
e-mail: anna.kleissner@spea.at

Executive Summary

Przedmiot analizy

Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej UEFA 2008 (EURO, EURO 2008) są punkt kulminacyjny utrzymujących się od wielu lat tendencji rozwojowych, dotyczących organizacji dużych imprez sportowych w Austrii. Obok znaczenia sportowego takich turniejów, kluczową kwestią w publicznej dyskusji na ten temat stają się aspekty ekonomiczne. Z jednej strony wielkie imprezy sportowe zależą od polityki fiskalnej i stanowią usprawiedliwienie na wydawanie środków publicznych na określone cele, a z drugiej strony znaczne budżety (takich imprez) pozwalają na wytworzenie wartości i wypracowanie potencjału w zakresie nowych miejsc pracy. Potrzeba empirycznego określenia korzyści wynikających z danej imprezy jest sama w sobie nierozzerwalnie związana z ambicjami dotyczącymi poprawy warunków dla silniejszego oparcia polityki na realiach oraz poprawy politycznych procedur podejmowania decyzji.

W tym kontekście zainteresowanie analizami modelowymi, czy to w formie analizy ex-ante, czy też ex-post, odnośnie gospodarczego znaczenia wielkich imprez sportowych, wzrasta w ostatnich latach. Celem niniejszej analizy jest określenie z góry nie tylko licznych, często współzależnych od siebie skutków zorganizowania EURO w Austrii dla gospodarki austriackiej, lecz także, o ile to możliwe, ich oszacowanie. Celem analizy jest również ujęcie zarówno korzyści bezpośrednich, jak również multiplikatywnych, wynikających z realizacji usług przygotowawczych, z inwestycji i konsumpcji sektora prywatnego.

Instrumentem metodycznym, wykorzystanym przy niniejszej analizie, jest analiza input-output, bazująca na tabelach input-output. Analiza ta ukazuje wielorakie, powiązane ze sobą struktury dostawczo-odbiorcze gospodarki oraz umożliwia określenie multiplikatywnego wzrostu całkowitych korzyści makroekonomicznych. Niezbędne do przeprowadzenia takiej analizy dane liczbowe, między innymi liczba oczekiwanych gości (skutki wynikające z frekwencji), zostały pozyskane na podstawie sporządzonych wcześniej analiz cząstkowych. Poprzez połączenie analizy input-output z późniejszymi danymi podatkowymi i danymi dotyczącymi wpływów z tytułu opłat zostaną określone

skutki makroekonomiczne w aspekcie podatkowym i społecznym. Ponadto oczekiwany rezultat makroekonomiczny zostanie określony w ujęciu sektorowym i czasowym.

Szacowane korzyści monetarne wynikające z organizacji EURO dotyczą trzech głównych obszarów: inwestycji w infrastrukturę sportową (widocznych przede wszystkim w przemyśle budowlanym), wydatków ponoszonych przez widzów uczestniczących w imprezach sportowych (zasilających głównie sektor turystyczny) oraz opłacenia wykonanych usług ze środków bieżącego budżetu imprezy. Wymienione na ostatnim miejscu wydatki rozkładają się w równym stopniu w sektorze usługowym, w przeciwieństwie do wysokoskoncentrowanych wydatków w sektorach, w ramach dwóch pierwszych obszarów. Szacowane korzyści monetarne obejmują w szczególności wzrost obrotów oraz skutki w zakresie wytworzenia wartości, jak również wpływ na zatrudnienie i aspekt (para)fiskalny. Należy przy tym wspomnieć także o oszczędnościach tej części społeczeństwa austriackiego, która uczestniczyłaby w EURO 2008, ponosząc wyższe koszty z tytułu tego uczestnictwa, gdyby byłyby one rozgrywane w innym kraju.

Przy analizie wielkich imprez sportowych, o rozmiarze porównywalnym z EURO 2008, należy także uwzględnić tzw. „skutki jakościowe”. Pomimo iż trudno ująć te skutki w formie liczb, analiza pomijająca ich przedstawienie byłaby niekompletna. Już przed rozpoczęciem imprezy dochodzi do polepszenia ramowych warunków profesjonalnego uprawiania sportu (np. w formie poprawy możliwości treningu), do podwyższającej produktywność (oraz przynoszącej korzyści) rozbudowy infrastruktury pozasportowej (w szczególności infrastruktury komunikacyjnej, pozwalającej na zaoszczędzenie czasu) oraz poprawy wizerunku (image) zarówno poszczególnych miejscowości, w których organizowane będą rozgrywki, jak też całego kraju. Nie można także zapomnieć, iż zorganizowanie wielkiego wydarzenia sportowego to także możliwość zdobycia cennych doświadczeń. W kontekście organizowania kolejnych imprez o charakterze międzynarodowym powoływać się na nie będą mogły w późniejszym czasie, już po przeprowadzeniu EURO 2008, osoby działające profesjonalnie w sektorze sportu, jak również osoby występujące społecznie.

Główne rezultaty

Według obecnego stanu analizy EURO 2008 w Austrii, wraz ze skutkami wynikającymi z transmisji na żywo, lecz bez uwzględnienia skutków następczych inwestycji, generują wartość w całkowitej wysokości 641 mln EUR. Skutki na poziom zatrudnienia odpowiadają niemal 13.400 rocznym stosunkom pracy (lata osobowe, średnia na jednego pracownika) lub niemal 11.800 rocznym stosunkom pracy (lata osobowe, w przeliczeniu na pełne etaty pracy). Poniższa tabela podsumowuje główne rezultaty.

	Inwestycje w stadiony	Budżet imprezy	Turystyka	Suma
Skutek w postaci wytworzenia wartości w Austrii (mln €)				
Wartość wytworzona bezpośrednio	72,40	38,46	345,85	456,71
Multiplikatywna wartość wytworzona	38,86	18,72	216,60	274,18
Crowding-out	0,00	0,00	- 90,09	- 90,09
Łączne wytworzenie wartości	111,26	57,18	472,36	640,80
Wzrost zatrudnienia w Austrii (roczne stosunki pracy, w ujęciu osobowym)				
Zatrudnienie bezpośrednio	1.180	597	10.388	12.165
Zatrudnienie pośrednie	459	287	1.993	2.739
Zatrudnienie w ujęciu pochodnym	123	44	766	933
Crowding-out	0	0	- 2.448	- 2.448
Zatrudnienie łącznie	1.762	928	10.699	13.389
Wzrost zatrudnienia w Austrii (roczne stosunki pracy, w przeliczeniu na pełne etaty)				
Zatrudnienie bezpośrednio	1.154	514	9.185	10.853
Zatrudnienie pośrednie	384	240	1.665	2.289
Zatrudnienie w ujęciu pochodnym	104	37	641	782
Crowding-out	0	0	- 2.143	- 2.143
Zatrudnienie łącznie	1.642	791	9.348	11.781
Obroty w Austrii (mln €)				
Bezpośrednie obroty	130,36	32,92	645,47	808,75
Obroty multiplikatywne	69,97	16,41	404,34	490,72
Crowding-out	0	0	- 167,25	- 167,25
Obroty łącznie	200,33	49,33	882,56	1.132,22

Źródło: SpEA, 2008.

Spośród całkowitej wartości, wytworzonej w Austrii w związku z EURO w wysokości 641 mln €, na rok 2008 przypada 541 mln € lub 84,5 %. W sferze zatrudnienia

widoczna jest czasowo jeszcze większa koncentracja skutków: skutki te w 88,2 % widoczne będą w roku, w którym został zorganizowany turniej.

Mimo znacznych wymiernych korzyści, wynoszących 641 mln € lub 0,25 % austriackiego produktu krajowego brutto, a wynikających z organizacji turnieju, w roku zorganizowania EURO nie należy spodziewać się szczególnej konjunktury w sferze ogólnogospodarczej. Natomiast organizacja EURO w Austrii przyczyni się przede wszystkim do powstania impulsów zachęcających do wytworzenia wartości i wzrostu zatrudnienia, głównie w ujęciu regionalnym i sektorowym, które już w roku, w którym impreza ta zostanie zorganizowana, wynosić będą 0,21 % austriackiego produktu krajowego brutto.

Rezultaty szczegółowe – ujęcie funkcjonalne

Skutki inwestycji w stadiony – analiza ogólnokrajowa

	Inwestycje infrastrukturalne w stadiony
Wytworzenie wartości (mln €)	
bezpośredni efekt w sferze wytworzenia wartości	72,40
multiplikatywny efekt w sferze wytworzenia wartości	38,86
całkowity efekt w sferze wytworzenia wartości	111,26
Zatrudnienie (ilość miejsc pracy przez rok, w ujęciu osobowym)	
bezpośredni wzrost zatrudnienia	1.180
pośredni wzrost zatrudnienia	459
pochodny wzrost zatrudnienia	123
całkowity wzrost zatrudnienia	1.762
Zatrudnienie (miejsca pracy przez rok, w przeliczeniu na pełne etaty)	
bezpośredni wzrost zatrudnienia	1.154
pośredni wzrost zatrudnienia	384
pochodny wzrost zatrudnienia	104
Całkowity wzrost zatrudnienia	1.642
Obroty (mln €)	
bezpośredni wzrost obrotów	130,36
multiplikatywny wzrost obrotów	69,97
całkowity wzrost obrotów	200,33

Źródło: SpEA, 2008. Skutki w Austrii, za wyjątkiem środków wpływających za granicę.

Skutki w branży turystycznej – analiza ogólnokrajowa

Wynikający z EURO 2008 popyt na usługi turystyczne można podzielić na trzy nadrzędne kategorie:

- „kibice na stadionach“,
- „współpodróżujący“ (w szczególności członkowie rodzin, podróżujący razem z kibicami) oraz
- osoby oglądające imprezy na publicznie dostępnych telebimach (*Public Viewing*).

Obliczenie korzyści z oglądania imprez na ogólnodostępnych telebimach jest w szczególności wysokim stopniu pochodną przyjętych założeń. W szczególności okoliczności zewnętrzne, takie jak warunki pogodowe lub pary drużyn, rozgrywających mecze w dalszych fazach turnieju, a których w chwili obecnej nie można w sposób rzetelny przewidzieć, mogą mieć istotne znaczenie ekonomiczne. Gdyby przyjęć scenariusz pogodowy podobny do tego, jaki miał miejsce w Niemczech w trakcie MŚ FIFA 2006 (ładna pogoda związana z wysokim ciśnieniem), w skali Austrii oznaczałoby to w sumie ponad 2,2 mln dodatkowych noclegów w ujęciu łącznym dla wszystkich trzech wskazanych powyżej kategorii nadrzędnych.

	Przyjezdni	Ilość noclegów
Główny scenariusz		
Kibice	302.368	1.469.323
Crowding-in	36.533	178.613
Public Viewing	1.115.884	1.115.884
Crowding-out	- 249.738	- 544.184
Suma	1.205.047	2.219.636

Źródło: SpEA, 2008.

Dla celów ujęcia całościowego konieczne jest uwzględnienie tzw. efektów wyparcia (*Crowding-out*) i odjęcie ich od przychodów branży turystycznej związanych z zorganizowaniem ME. W Wiedniu całkowicie wyczerpane zostały możliwości noclegowe w hotelach w okresie Mistrzostw Europy, przede wszystkim w hotelach 5- i 4-gwiazdkowych. Z tego względu skutki netto w branży turystycznej w Wiedniu będą niższe, niż pozwalałyby oczekiwać tego przychód turystyki brutto. Oczekiwany skutek w postaci zmniejszenia liczby gości (*Crowding-out*) osiągnie w Wiedniu w okresie

organizacji Euro około 42 %. W innych miejscowościach, w których organizowane będą rozgrywki, nie należy spodziewać się istotnych skutków o charakterze *crowding-out*.

	Kibice na stadionach	Crowding-in	Public Viewing	Crowding-out	Łącznie
Główny scenariusz					
Karyntia	220.544	26.528	329.630	0	576.702
Salzburg	241.128	29.005	68.326	0	338.459
Tyrol	220.544	26.529	72.100	0	319.173
Wiedeń	787.106	96.551	412.020	- 544.184	751.493
Pozostałe kraje związkowe	233.809				233.809
ŁĄCZNIE					2.219.636

Źródło: SpEA, 2008.

Poniższa tabela przedstawia skutki spowodowane dodatkowym popytem na usługi turystyczne w sferze wytworzenia wartości, poziomu zatrudnienia i obrotów w Austrii.

	Turystyka
Wytworzenie wartości (mln €)	
bezpośredni efekt w sferze wytworzenia wartości	283,21
multiplikatywny efekt w sferze wytworzenia wartości	189,10
całkowity efekt w sferze wytworzenia wartości	472,31
Zatrudnienie (miejsca pracy przez rok, w ujęciu osobowym)	
bezpośredni wzrost zatrudnienia	8.428
pośredni wzrost zatrudnienia	1.642
pochodny wzrost zatrudnienia	629
całkowity wzrost zatrudnienia	10.699
Zatrudnienie (miejsca pracy przez rok, w przeliczeniu na pełne etaty)	
bezpośredni wzrost zatrudnienia	7.451
pośredni wzrost zatrudnienia	1.371
pochodny wzrost zatrudnienia	526
całkowity wzrost zatrudnienia	9.348
Obrót (mln €)	
bezpośredni wzrost obrotów	529,34
multiplikatywny wzrost obrotów	353,11
całkowity wzrost obrotów	882,45

Źródło: SpEA, 2008.

Skutki wynikające z budżetu imprezy – analiza ogólnokrajowa

Poza inwestycjami infrastrukturalnymi oraz oczekiwanym wzrostem popytu na usługi w zakresie sektora turystycznego, istotny wpływ makroekonomiczny na gospodarkę kraju mieć będą także przewidziane w budżecie imprezy wydatki komitetu organizacyjnego. Łączny budżet dla obu krajów organizujących EURO 2008 przewiduje wydatki całkowite w wysokości ok. 147 mln €. Wynikający z tego faktu wpływ budżetu na gospodarkę Austrii przedstawiono w poniższej tabeli.

Budżet imprezy	
Wytworzenie wartości (mln €)	
bezpośredni efekt w sferze wytworzenia wartości	38,46
multiplikatywny efekt w sferze wytworzenia wartości	18,72
całkowity efekt w sferze wytworzenia wartości	57,18
Zatrudnienie (miejsca pracy przez rok, w ujęciu osobowym)	
bezpośredni wzrost zatrudnienia	597
pośredni wzrost zatrudnienia	287
pochodny wzrost zatrudnienia	44
całkowity wzrost zatrudnienia	928
Zatrudnienie (miejsca pracy przez rok, w przeliczeniu na pełne etaty)	
bezpośredni wzrost zatrudnienia	514
pośredni wzrost zatrudnienia	240
pochodny wzrost zatrudnienia	37
całkowity wzrost zatrudnienia	791
Obroty (mln €)	
bezpośredni wzrost obrotów	32,92
multiplikatywny wzrost obrotów	16,41
całkowity wzrost obrotów	49,33

Źródło: SpEA, 2008.

Korzyść wynikająca z uczestnictwa w niecodziennym wydarzeniu

Poza szacowanymi skutkami monetarnymi, EURO 2008 generuje także określone aspekty jakościowe. Należy tu wymienić w szczególności korzyści wynikające z uczestnictwa w niecodziennym wydarzeniu sportowym dla ludności kraju, dotyczące z natury rzeczy w dużej mierze kraju bądź krajów organizujących rozgrywki. Obok wpływu na „radość z życia“ miejscowi kibice uzyskują możliwość uczestniczenia w tak

dużym wydarzeniu sportowym w miejscu swego zamieszkania, bez konieczności ponoszenia kosztów podróży i noclegów. Akurat te składniki korzyści wynikających z uczestnictwa w niecodziennym wydarzeniu sportowym można ująć liczbowo. Zaoszczędzone koszty na jedną osobę wynoszą od 300 do 900 € za pierwszy dzień oraz od 50 do 500 € za każdy kolejny dzień pobytu. Przy założeniu, iż średni czas pobytu wynosi cztery dni, można obliczyć, że całkowite oszczędności austriackich kibiców piłkarskich w zakresie kosztów wynoszą 8,1 mln €. Nie uwzględniono przy tym „korzyści komfortu“ oraz „wzrostu produktywności“, wynikających przede wszystkim z połączenia życia codziennego z imprezami w ramach ME.

Rezultaty szczegółowe – w ujęciu sektorowym

	Budownictwo	Hotelarstwo i restauracje	Handel detaliczny	Pozostałe istotne sektory
Wytworzenie wartości (mln €)				
bezpośredni efekt w sferze wytworzenia wartości	72,78	243,56	80,70	59,71
multiplikatywny efekt w sferze wytworzenia wartości	39,06	157,14	47,17	30,78
Crowding-out	0,00	-64,47	- 19,62	- 6,01
całkowity efekt w sferze wytworzenia wartości	114,84	336,23	108,25	84,48
Wzrost zatrudnienia w Austrii (roczne stosunki pracy, w ujęciu osobowym)				
zatrudnienie bezpośrednio	1.185	7.261	2.703	1.016
zatrudnienie pośrednie	463	1.485	397	393
zatrudnienie w ujęciu pochodnym	124	521	194	95
Crowding-out	0	-1.752	- 533	- 163
zatrudnienie łącznie	1.772	7.515	2.761	1.341
Wzrost zatrudnienia w Austrii (roczne stosunki pracy, w przeliczeniu na pełne etaty)				
zatrudnienie bezpośrednio	1.159	6.444	2.332	916
zatrudnienie pośrednie	387	1.242	333	329
zatrudnienie w ujęciu pochodnym	104	436	162	79
Crowding-out	0	-1.534	- 467	- 143
zatrudnienie łącznie	1.650	6.588	2.360	1.181
Obroty (mln €)				
bezpośredni wzrost obrotów	130,73	459,96	143,41	74,65
multiplikatywny wzrost obrotów	70,16	297,13	84,02	39,41
Crowding-out	0,00	-119,68	-36,42	- 11,15
całkowity wzrost obrotów	200,89	637,41	191,01	102,91

Źródło: SpEA, 2008.

Rezultaty szczegółowe – w ujęciu regionalnym

Wiedeń

Przypadające na Wiedeń skutki w postaci wytworzenie wartości z inwestycji infrastrukturalnych i przychodów branży turystycznej wynoszą 110,52 mln € (bezpośredni skutek w sferze wytworzenia wartości), bądź też 159,84 mln € (całkowity skutek w sferze wytworzenia wartości). W skali całej Austrii największe korzyści w sferze zatrudnienia, wynikające z organizacji EURO, oczekiwane są w Wiedniu. Całkowita liczba nowych miejsc pracy, powstałych bezpośrednio w związku z EURO 2008, wynosi 3.158 miejsc pracy przez rok w ujęciu osobowym (2.805 miejsc pracy przez rok, w przeliczeniu na pełne etaty), co wynika z inwestycji infrastrukturalnych oraz z dodatkowego popytu turystycznego. Wraz z pośrednim i pochodnym wzrostem zatrudnienia oznacza to powstanie w sumie 4.396 miejsc pracy w skali roku w ujęciu osobowym lub 3.546 miejsc pracy w skali roku, w przeliczeniu na pełne etaty. Gdyby uwzględnić łącznie korzyści wynikające z budowy stadionów i turystyki, wzrost obrotów w odniesieniu do Wiednia wyniesie 297,75 mln €.

Karyntia

Z tytułu budowy stadionów oraz wzrostu popytu na usługi turystyczne można przyjąć, iż bezpośrednio korzyści dla Karyntii w postaci wytworzenia wartości wyniosą 99,21 mln €. Całkowity skutek w postaci wytworzenia wartości osiągnie poziom 147,58 mln €. W Karyntii dzięki EURO powstanie, według oczekiwań, 3.296 miejsc pracy przez rok w ujęciu osobowym. Odpowiada to 2.948 miejscom pracy przez rok, w przeliczeniu na pełne etaty. Bezpośrednie korzyści w zakresie obrotów wyniosą dla Karyntii łącznie 183,53 mln €. Łącznie z efektem multiplikatywnym wartość ta wyniesie ok. 273,08 mln €.

Salzburg

W Salzburgu korzyści wynikające z wytworzenia wartości wyniosą 92,62 mln €. Na tę pozycję składają się korzyści bezpośrednie w wysokości 60,85 mln € oraz multiplikatywne w wysokości 31,77 mln €. Bezpośredni wzrost miejsc pracy wyniesie 1.660 miejsc pracy przez rok w ujęciu osobowym (bądź 1491 miejsc pracy przez rok w przeliczeniu na pełne etaty). Przy uwzględnieniu korzyści pośrednich, wynikających z

wykonania usług wstępnych, oraz przy uwzględnieniu korzyści pośrednich z tytułu wydatkowanego dochodu, całkowity wzrost w sferze zatrudnienia wyniesie 2.152 miejsc pracy przez rok w ujęciu osobowym, lub 1.892 miejsc pracy przez rok w przeliczeniu na pełne etaty. Całkowity obrót z tytułu zwiększenia się popytu na usługi turystyczne oraz z inwestycji infrastrukturalnych wyniesie w Salzburgu 171,04 mln €, z tego 112,27 mln € w formie bezpośredniego wzrostu obrotów.

Tyrol

W Tyrolu całkowite korzyści, ujęte jako suma skutków wynikających z budowy stadionów i z turystyki, oznaczają wytworzenie wartości w wysokości 92,46 mln €. Na tę pozycję składają się korzyści bezpośrednie w wysokości 59,64 mln € oraz multiplikatywne w wysokości 32,82 mln €. Wzrost zatrudnienia w Tyrolu, uwarunkowany organizacją EURO 2008, odpowiadać będzie łącznie 2.068 miejscom pracy przez rok w ujęciu osobowym, bądź 1.830 miejscom pracy przez rok w przeliczeniu na pełne etaty. W związku z EURO 2008, w Tyrolu odczuwalne będą skutki wynikające ze wzrostu obrotów w wysokości 109,93 mln €. Łączny wzrost obrotów w skali ogólnokrajowej (multiplikatywnie) wyniesie 60,64 mln €, co oznacza łączne korzyści w wysokości 170,57 mln €.

Rezultaty szczegółowe – inwestycje komplementarne i następcze inwestycje infrastrukturalne

Największa część inwestycji komplementarnych związanych z EURO przypada na przedłużenie odcinka U2 w Wiedniu. Realizacja tego projektu, którego budżet wynosi 700 mln Euro, uległa przyśpieszeniu, w wyniku czego wartość pieniężna inwestycji, z uwagi na przyśpieszenie jej realizacji o rok, zwiększyła się o 25 mln €. Dodatkowe działania podjęte w Wiedniu dotyczyły przede wszystkim organizacji komunikacji indywidualnej oraz poprawie dostępności publicznych środków transportu. Ponadto Austriacka Kolej Federalna dostarczy we wcześniejszym czasie (na początku lata, zamiast jesienią 2008 r.) 200 busów pocztowych oraz 171 pociągów typu Talent. Ponadto przyśpieszono zaplanowane na czerwiec 2008 r. prace konserwacyjne taboru (wagonów i lokomoty) tak, aby umożliwić warsztatom przeprowadzenie pilnych i koniecznych napraw w trakcie Mistrzostw Europy.

Długoterminowe korzyści wynikające z UEFA Euro 2008

W perspektywie krótkoterminowej dzięki inwestycjom infrastrukturalnych, zwiększeniu popytu na usługi turystyczne oraz wydatkom w ramach budżetu imprezy można spodziewać się, iż związane z organizacją EURO wytworzenie wartości wyniesie w 2008 r. 0,21 % austriackiego produktu krajowego brutto. Skutki te będą odczuwane jednak, mimo (już uwzględnionego) multiplikatywnego wzrostu korzyści, jedynie przez krótki okres czasu. W ujęciu długoterminowym istotne będą przede wszystkim korzyści wynikające z poprawy wizerunku (image) oraz z tytułu reklamy, stworzenia sieci o charakterze profesjonalnym, a także z efektów dydaktycznych. Do tego dochodzą korzyści wynikające z inwestycji w stadiony, przekładające się na płaszczyźnie majątkowej, na sferę produktywności i ogólny wzrost korzyści.

Korzyści wynikające z poprawy wizerunku (image) oraz wartość reklamy

Korzyści wynikające ze zorganizowania EURO 2008, a związane z lepszą rozpoznawalnością kraju i z poprawą wizerunku (image), mają przede wszystkim charakter jakościowy, jednakże ich znaczenie dla miejscowości, w których rozgrywki były organizowane, jak też dla całej Austrii, są znaczne.

Punkt odniesienia dla wartości reklamy EURO 2008 może stanowić wartość reklamy dla EURO 2004, która oszacowana została przez TSNSPORT na kwotę 113 mln € (jedynie TV) bądź na kwotę 290 mln € (wraz z wiadomościami i mediami drukowanymi). Należy wyjść z założenia, iż wartość reklamy dla Austrii i Szwajcarii w ujęciu łącznym wyniesie mniej więcej tyle samo. Większa rozpoznawalność Austrii, wynikająca z czynników reklamowych, może wpływać u potencjalnych turystów na decyzję odbycia podróży do Austrii, zamiast podróżowania po krajach, w których mieszkają.

Ponadto przy podejmowaniu przez przedsiębiorców decyzji o lokalizacji inwestycji istotne znaczenie ma pozytywny wizerunek danej miejscowości oraz wzrost jej reputacji w związku z EURO 2008. W tym kontekście miarodajny jest w szczególności indeks Anholt Nation Brands Index (NBI), stanowiący nawiązanie do analizy wartości rynków poszczególnych krajów. W następstwie MŚ FIFA 2006 Niemcy poprawili swój wizerunek oraz osiągnęli wzrost sympatii za granicą, co spowodowało przesunięcie się tego kraju w rankingu z pozycji 5 w roku 2005 na pozycję 2 w roku 2006. Jednakże nie

tylko kraje, lecz również miasta mogą czerpać profity ze wzrostu rynku uwarunkowanego organizacją imprezy sportowej dużych rozmiarów. Pozytywnym przykładem jest Sydney, które począwszy od Olimpiady w roku 2000 do chwili obecnej utrzymuje tendencję poprawy wizerunku, sięgającą nawet pozycji 2 rankingu Anholt CBI.

Skutki wynikające z inwestycji w stadiony

Budowa stadionów oraz modernizacja istniejących jest związana z powstaniem efektu nowości i komfortu, który przyciąga na stadiony nowych widzów. W nawiązaniu do doświadczeń z FIFA MŚ 2006 w Niemczech można spodziewać się, iż liczba widzów z tego tytułu zwiększy się średnio o około 10%, przy czym nie wiadomo, jak długo skutek ten się utrzyma. Ponadto nowoczesne obiekty stadionowe powodują efekty przestrzenne, zwane *spill-over*. Obszary otaczające wielofunkcyjne stadiony mogą, przy udanej polityce, podwyższyć znacznie swą atrakcyjność.